

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

IV. in Proverbia, Ecclesiasten, & Canticum;

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A *Iob Homilias habuisset, in Filiarum nomina sublimi oratione excurrens, aniliter eo in argumento versatus est. Has Homilias ad sensum fuisse ab Hilario conversas tradit Hieronymus in Catalogo Scriptor. Eccles. & Epist. 75. adv. Vigilantium, ubi & id apponit: Cur Tractatus eius (Origenis) in Iob descriptos habes, in quibus contra Diabolum, & de Sircis, casuque disputans, quaedam locutus est qua Ecclesia non recipit?*

III. Psalterium Origenes triplici expositionum genere illustravit, Commentariis, Homiliis, & Scholiis. Primum illum inter Græcos integrum Psalmorum corpus multis voluminibus explicasse proditum est ab Hieronymo Epist. 89. ad August. quod de Commentariis intelligo. Ex his multa vel imitatum, vel interpretatum fuisse Hilarium idem auctor est; qui & septem de Tomis illis se Latinis verbis expressisse refert, à Psalmo nimirum decimo ad decimum sextum. Idem etiam libr. 1. Apolog. adv. Rufin. cap. 3. *Octogesimum quoque*

B *nonum Psalmum, inquit, qui scribitur, Oratio Moysi, hominis Dei, & reliquos undecim, qui non habent titulos, secundum Huilli expositionem, ejusdem Moysi putat (Origenes) nec deditur Ebraeam Scripturam interpretari, per singula loca quid Ebraicis videatur inserere. Ea porro Commentaria instigante Ambrosio suscepta, eidemque inscripta fuisse ex fragmento intelligimus, quod habet Epiphanius Hæc. 64. cap. 7. Tractatus Origenis in Psalterium centum & quinquaginta vidisse se asseverat Trithemius in libr. De script. Eccl. Novem Homilias in Psalmos 36, 37, 38, Romano sermone Rufini opera donatas Latina Origenis habet editio. De Psalmorum illorum expositione ita Rufinus in Prologo: Idcirco tibi eam, Aproniane fili carissime, in novem orationibus, quas Græci Homilias vocant, velut in uno corpore digestam in Latium transuli.*

C *Eam in novem Homilias digestam se trantulisse dicit, non in novem Homilias digessisse; contra quam Erasmo, & Sixto Senensi visum est. Ex Homilia præterea in Psalm. 82. fragmentum historiae suae inseruit Eusebius: & Homiliam in Psalmum centesimum laudat ipse Origenes Homil. 15. in Ios. Denique brevibus Scholiis Psalterium fuisse ab Origene annotatum affirmat Hieronymus sive quisquis est Auctor Comm. in Psalm. in Proem. Proxi- me, inquit, cum Origenis Psalterium, quod enchiridion ille vocabat, strictis & necessariis interpretationibus annotatum in commune legeremus, simul uterque deprehendimus nonnulla eum vel perstrinxisse leviter, vel intacta penitus reliquisse: de quibus in alio opere latissime disputavit, quod scilicet non putaret rem magnam brevi sermone concludere. Et deinde: Non quod putem a me posse dici qua ille præterit; sed quod ea qua in Tomis vel Homiliis ipse disseruit, vel ego digna arbitror lectione, in D hunc angustum Commentariolum referam. Quibus Tomi Origenis, Homiliae, & Scholia in Psalterium singularim notantur.*

IV. Ex ejus Commentariis in Proverbia Salomonis particulas duas depromsit Pamphilus in Apologia. Catena quoque manuscripta Bibliotheca Mazariniana in Lucam, ad cap. 8. v. 4. insigne fragmentum indidem exprimit. Ipsi Explicationum in Ecclesiasten scribit Sixtus meminisse Methodium in libro De resurrectione. Quod equidem in fragmentis, quae apud Epiphanium, & Phorium extant, nusquam reperio. In Canticum Canticorum multum laboris & studij contulisse ipsum testatur Gregorius Nyssenus. Commentarios quidem & Homilias in hunc librum dedit. Commentarij duplices fuerunt: Parvum Tomum juvenis scripsit, de quo laciniam capiti septimo Philocalia intexam deprehendas.

E *annis vero provecitior decem composuit Tomos, quos memorabili elogio Hieronymus exornavit, in Prologo ad Damasum, suae interpretationi duarum Origenis Homiliarum in Canticum præfixo: Origenes, inquit, cum in ceteris libris omnes vicerit, in Canticum Canticorum ipse se dicit: nam decem voluminibus explicitis, quae ad viginti usque versuum millia pene perveniunt primum Septuaginta Interpreteres, deinde Aquilam, & Symmachum, & Theodotionem, & ad extremum Quintam Editionem, quam in Aethio littore invenisse se scribit, ita magnifice, aperteque disseruit, ut inde mihi videatur in eo completum esse quod dicitur: Introduxit me Rex in cubiculum suum. Horum Commentariorum pars non contemnenda in Editione Latina hodieque superest, sed male in Homiliis distributa, ut ostendemus inferius, cum de superstitibus Origenis Operibus erit agendi locus. Homilias autem in Canticum duas Hieronymus Latine explicavit, quas, F ut ipse ait, in morem quotidiani eloquij parvulis adhuc lactentibus (Origenes) composuit.*

V. Isaiam Adamantius Commentariis, Homiliis, & Scholiis interpretatus est; & Commentariorum quidem triginta libris, Homiliis viginti quinque. Hieronymus libr. 1. Apolog. adv. Rufin. cap. 3. *Certe etiam Origenes Patriarchen Huillum, qui temporibus eius fuit, nominat; & tricesimum tomum in Esaiam, in cujus sine edisserit: Vae tibi civitas Ariel, quam expugnavit David, illius expositione concludit; ut cum aliter prius sensisse se dicat, doctum ab illo, id quod est verius, constiterit. Et in Proemio ad primum Commentariorum suorum in Isaiam librum: Scripsit in hunc Prophetam juxta Editiones quatuor, usque ad visionem quadrupedum in deserto Origenes triginta volumina, de quibus vicesimus sextus liber non invenitur. Feruntur & alij sub nomine ejus de visione respandor duo ad Græcam libri, qui pseudo-graphi putantur; & viginti quinque Homiliae: & quatuordecim quas nos Excerpta possumus appellare. Plura autem scripsisse illam persuadere possunt*